

Seminář k dědickému právu v Kroměříži

VE DNECH 1. – 3. ČERVNA 2011 PROBĚHL NA PŮDĚ JUSTIČNÍ AKADEMIE V KROMĚŘÍŽI SEMINÁŘ K DĚDICKÉMU PRÁVU, URČENÝ PRO SOUDCE A NOTÁŘE – SOUDNÍ KOMISAŘE JAKO SOUDCE PRVNÍHO STUPNĚ VE VĚCECH DĚDICKÝCH.

V úvodu vystoupil JUDr. Roman Fiala, místopředseda Nejvyššího soudu ČR, a přednesl úvahu o postavení Nejvyššího soudu ČR ve vztahu k legislativnímu záměru přijmout rekonstrukci soukromého práva. V případě jeho přijetí je zřejmé, že spory, které vzniknou za účinnosti nového civilního kodexu se k Nejvyššímu soudu dostanou až s několikaletým odstupem. Do té doby však role Nejvyššího soudu nebude v žádném případě pasivní. Do popředí vystoupí role Nejvyššího soudu jako sjednotitele výkladu nových pravidel. K tomu by do budoucna měla přispět i nově rozšířená databáze důležitých rozhodnutí nejen Nejvyššího soudu ČR, ale také vrchních, krajských a okresních soudů, kterou na svých webových stránkách minulý měsíc představilo Ministerstvo spravedlnosti ČR a Nejvyšší soud ČR. Jednotliví členové Nejvyššího soudu se do budoucna velmi pravděpodobně budou podílet na pracích na velkých komentářích k nové právní úpravě a školit odbornou veřejnost.

JUDr. Roman Fiala se poté spolu s prezidentem Notářské komory ČR JUDr. Martinem Foukalem shodli na tom, že by bylo vhodné v současné době uvažovanou legiscvakanci dobu nového kodexu prodloužit o rok, tedy tak, aby se v případě přijetí stal nový kodex účinný až ode dne 1. ledna 2014, což by mimo jiné umožnilo včas připravit též podzákoné předpisy určené k jeho provedení.

JUDr. Martin Foukal přítomné seznámil s aktuálními výsledky legislativního procesu, zejména ve vztahu k novému civilnímu kodexu. Na tomto místě zdůraznil stálou potřebu vysvětlovat a prosazovat tradiční rozdělení kompetencí mezi právníky profesemi. Zejména poukázal na skutečnost, že v návrhu nového kodexu je výlučně použit pojem veřejná listina a nikoliv jako dosud notářský zápis.

V dalším průběhu celého semináře již s konkrétními tématy dědického práva vystoupili špičkoví odborníci zejména z řad soudců Nejvyššího soudu ČR, ale též z řad notářů. Na úvod Mgr. Pavel Bernard, notář v Brně a předseda Legislativní komise NK ČR prošel s posluchači celý průběh dědického řízení a s lehkou nadsázkou poukázal na problémy, se kterými se notář – soudní komisař v každodenním životě setkává.

Pro nemoc osobně nevystoupil JUDr. Petr Šuk, předseda senátu NS ČR. S využitím podkladů připravených JUDr. Šu-

kem se tématu Dědické právo v kontextu práva ES na poslední chvíli pružně zhostil JUDr. Jiří Svoboda, notář v Praze a prezident Notářské komory pro hlavní město Prahu. Mimo jiné seznámil přítomné publikum se stavem legislativního procesu ohledně přijetí evropského Nařízení o dědictví. Poukázal na složitost hledání hraničních určovatelných dědického práva hmotného, kterým by měl do budoucna být především pobyt zůstavitele a případná volba zůstavitel občanem. Komplikace v hledání konsenzu mezi evropskými státy činí především rozdílná míra ochrany práv neopominutelných dědiců v tom kterém státě. JUDr. Svoboda též doplnil, že návrh nařízení neupravuje dříve diskutovanou úpravu centrální evropské evidence závětí.

S netradičním, zajímavým tématem dědického práva v kontextu trestního práva vystoupil JUDr. František Púry, předseda senátu NS ČR. Některé otázky, například zužující výklad v tom směru, že zákon číslo 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění, za úřední osobu považuje výlučně notáře – soudního komisaře, a nikoliv již jeho zaměstnance, vzbudil ohlas v řadách notářů. Téma trestněprávní odpovědnosti notáře doplnil JUDr. Petr Vojtek, předseda senátu NS ČR, podrobným rozbořením podmínek odpovědnosti notáře za škodu jím způsobenou.

Velké pozornosti ze strany notářů se dostalo přednášce JUDr. Ljubomíra Drápala, předsedy senátu NS ČR, na téma likvidace dědictví s důrazem na vliv konkurzu zůstavitele nebo dědice na průběh dědického řízení, a to podle současné a dřívější úpravy, dle které se postupuje v případě podání návrhu na konkurz do dne 31. 12. 2007.

Na téma společného jmění manželů zajímavě pohovořil Mgr. Michal Králík, Ph.D., předseda senátu NS ČR, který publikum seznámil zejména s aktuálním vývojem judikatury NS ČR v dané oblasti.

Závěrem zbývá poděkovat pořadateli – Justiční akademii za vytvoření výborných podmínek pro konání semináře. Poděkování patří též JUDr. Romanu Fialovi, místopředsedovi Nejvyššího soudu ČR za sestavení velmi zajímavého programu, který po celou dobu s lehkostí a vtipem řídil, ovšem také za již tradiční přehled aktuální judikatury dědického práva včetně jeho aktivní odborné účasti v diskusi. Dík patří samozřejmě všem přednášejícím, kteří letos přijali pozvání a přispěli tak ke zdatu a vysokému odbornému přínosu této akce, o níž zájem mezi notáři rok od roku vzrůstá. ■

JUDr. Kateřina Brejlová, notářská kandidátka
JUDr. Kateřiny Petřizkové Hronovské, notářky v Ostravě